

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет**

**The John Paul II Catholic University (Lublin, Poland)
Warsaw University of Maria Sklodowska-Curie
(Czestochowa, Poland)**

**Ташкентський державний технічний університет імені Іслама Карімова
(Ташкент, Узбекистан)**

Бакинський державний університет (Баку, Азербайджан)

X Міжнародна науково-практична конференція

**АВІАЦІЙНА ТА ЕКСТРЕМАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ДОСЯГНЕНЬ**

25-26 травня 2017 року

Збірник наукових праць

Київ 2017

УДК 159.9:629.7.001.76 (063)
ББК ю941.3я431
А 202

Авіаційна та екстремальна психологія у контексті технологічних досягнень: збірник наукових праць / за заг. ред. Л.В. Помиткіної, Т.В. Вашеки, О.В. Сечейко. – К. : Аграр Медіа Груп, 2017. – 340 с.

Збірник містить матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем авіаційної та екстремальної психології в умовах глобалізованого мережевого соціуму, що відбулася 25-26 травня 2017 року на кафедрі авіаційної психології Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету.

Організаційний комітет

Голова організаційного комітету:

Помиткіна Л.В. – д-р психол. наук, проф., зав.кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ.

Заступник голови організаційного комітету:

Руденко М.П. – генерал-майор запасу Повітряних Сил України, льотчик морської авіації, канд. військ. наук, доцент, проф. кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Члени оргкомітету:

Гічан І.С. – канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Долгова О.М. – канд. біол. наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Фесюк І.В. – психолог кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Рецензенти:

Панок В.Г. – директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи, д-р психол.наук, проф., проф. кафедри авіаційної психології НН ГМІ Національного авіаційного університету, м. Київ

Булах І.С. – доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, м. Київ

*Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового
Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету
(протокол № 4 від 17 травня 2017 р.)*

ISBN

© Колектив авторів, 2017

© Національний авіаційний університет, 2017

Ірина Дерев'янка
старший викладач кафедри
психології та педагогіки
Таврійський національний університет
імені В.І. Вернадського
м. Київ (Україна)

ЗАСТОСУВАННЯ ПІДХОДІВ ГЕЙМІФІКАЦІЇ У НАДАННІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ

На сучасному етапі розвитку українського суспільства все більшого значення набуває питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів в будь-якій професійній сфері. Вимоги до випускника вищого навчального закладу значно підвищилися і включають в себе не лише загальнонаукові та професійні знання, але й високий рівень соціальної активності, вміння працювати в команді, виявляти комунікативні здібності та знаходити творчий підхід для виконання поставлених професійних задач. Саме тому процес підготовки майбутнього фахівця повинен включати елементи модернізації.

В умовах сучасного освітнього процесу можна виділити фактори, що ускладнюють процес підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. А саме, відмінності між мотивацією навчальної діяльності студента та цілями і завданнями, що ставить перед собою вищий навчальний заклад. Іншим фактором є власне процес формування мотивів до навчання, розширення мотиваційної сфери особистості студента. Актуальність даних питань обумовлені поступовою втратою сучасними студентами стимулу до навчальної діяльності.

Вілюнас відзначає, що в багатьох випадках мотиваційне значення предметів та впливів залежить не від пізнавальних характеристик, а від переживання чуттєвого враження, що ними викликається [1, с. 234].

На думку Вундта, мотивація діяльності тісно пов'язана з відчуттям напруги або розслаблення, що призводить до задоволення або незадоволення. Тому азартна гра, наприклад, може отримувати позитивне мотиваційне значення на основі загальної чуттєвої закономірності [2, с. 257].

Зв'язок між мотивацією та процесом навчання є двостороннім. З одного боку, рівень мотивації активізує студента до навчальної діяльності, а з іншого – процес навчання формує певний рівень мотивації.

Розглядаючи фактори формування мотивації студента, на перше місце слід поставити професійну майстерність та особистісний підхід викладача. Важливим індикатором задоволеності процесом навчання та взаємодією з викладачем є позитивні емоційні стани, які виникають в процесі діяльності викладач-студент.

Одним з найбільш ефективних методів навчання є інтерактивне навчання, яке побудовано з урахуванням особливостей потребнісної сфери людини. В процесі таких занять враховуються найрізноманітніші мотиви навчальної діяльності студентів: бажання знаходитися в колі студентської молоді, бачення сфери застосування професійних знань, можливість виявити творчий підхід тощо [4, с. 264].

Інтерактивне навчання реалізується через групову роботу, яка дозволяє студентам задовольнити природню потребу у спілкуванні, взаємодії, співпраці.

Серед основних переваг групової роботи можна виділити:

- високий рівень ефективності засвоєння знань, умінь та навичок;
- більший обсяг виконаної роботи за короткий проміжок часу;
- формування навичок взаємодії;
- формування навичок саморегуляції в навчальній діяльності;
- формування мотивів навчання.

Однією з найсучасніших тенденцій в освітній сфері є застосування методів гейміфікації під час навчання. Гейміфікація (ігрофікація) – це використання ігрових практик та механізмів у неігровому контексті для залучення кінцевих користувачів до вирішення проблем.

Механізми роботи методів гейміфікації побудовані на урахуванні природніх людських потреб – потреба афіліації, потреба досягнення, потреба у визнанні, потреба в самовираженні, потреба в повазі тощо.

Основним аспектами гейміфікації, що слід враховувати при впровадженні даного підходу в освітній процес, є:

- Динаміка - використання сценаріїв, що залучають динамічні характеристики: вимагають уваги і реакції в реальному часі;
- Механіка - використання сценарних елементів, характерних для учасника, таких як бали, статуси, фішки;
- Естетика - створення загального ігрового азарту, що сприяє емоційній залученості;
- Соціальна взаємодія - широкий спектр технік та методів, що забезпечують взаємодію між учасниками.

Туровець О.М. виділяє чотири компоненти гейміфікації, за допомогою яких можна сформулювати позитивний зворотній зв'язок від навчальної діяльності, дозволяючи отримати задоволення від процесу навчання:

- ясність поставленої мети;
- усвідомлення можливості здійснення наступних етапів;
- певні підтвердження досягнення поставленої мети;
- постійна генерація більш складних цілей.

Використання даних компонентів гейміфікації, на думку Туровця, забезпечить систему освіти ефективним інструментом концентрації уваги студентів на процес навчання [3].

В основі стратегії гейміфікації стоїть винагорода за виконані завдання, а не покарання за помилку. Тому студент концентрує свою увагу на досягненні поставленої мети без страху зробити невірний крок. Це дозволяє мінімізувати переживання негативних емоцій і виключає незадоволення від навчальної діяльності.

Підводячи підсумок, слід зазначити очевидний зв'язок між застосуванням принципів гейміфікації в освіті та рівнем мотивації студентів. Даний підхід викликає та підтримує активний інтерес до процесу навчання та позитивні враження від нього. Однак обов'язкова умова ефективності використання даного підходу - це усвідомлення того, що він є лише формою і необхідно пам'ятати про зміст дисципліни.

Література

1. Вилюнас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. - М.: Изд-во МГУ, 1990. - 288 с.
2. Вундт, В. Основы физиологической психологии: Об элементах душевной жизни. Интенсивность ощущения / В. Вундт. - М.: КД Либроком, 2016. - 332 с.
3. Геймификация как фактор повышения эффективности образовательного процесса Туровец Александр Михайлович. [Електронний ресурс] – Режим доступу: elib.bsu.by/handle/123456789/43269
4. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. - СПб.: Питер, 2006. - 508 с.